

УДК 378.016:796.012.62–056.2–057.875

Інна Павленко

Сумський державний педагогічний
університет імені А. С. Макаренка

ORCID ID 0000-0002-1668-9119

DOI 10.24139/2312-5993/2019.02/072-081

РЕАЛІЗАЦІЯ ОЗДОРОВЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ НА ЗАНЯТТЯХ ЗІ СТУДЕНТАМИ СПЕЦІАЛЬНОЇ МЕДИЧНОЇ ГРУПИ

Статтю присвячено проблемі оздоровчої фізичної культури для студентів спеціальної медичної групи. Визначено завдання фізичного виховання студентів, зарахованих до спеціальної медичної групи. З'ясовано інтерес студентів до різних видів, форм і засобів оздоровчої фізичної культури. Визначено пріоритетні для студентів спеціальної медичної групи форми та види оздоровчої фізичної культури. Описано оздоровчий вплив на організм засобів фізичної культури найбільш привабливих для студентів.

Ключові слова: здоров'я, рухова діяльність, спеціальна медична група, студенти, фізична культура.

Постановка проблеми. Останні роки спостерігається збільшення кількості студентів, які мають відхилення у стані здоров'я. Сьогодні це число становить близько 25 % від загального числа студентів. Адаптація цих студентів до інтелектуальних, фізичних і нервових навантажень стає актуальною проблемою, що вимагає в закладах вищої педагогічної освіти свого рішення протягом усіх років навчання. Загальне зниження психосоматичного здоров'я студентів повинне привести до комплексного системного шляху зміцнення здоров'я, заснованого на глибокій диференціації, виборі лікувальних педагогічних технологій, форм організації навчального процесу, дозуванні навчальних навантажень із урахуванням багатьох факторів. Важлива роль у вирішенні цієї проблеми належить фізичному вихованню.

Фізична культура у сфері збереження й відновлення здоров'я повинна займати значно вище місце, ніж вона займає нині. Практика показує, що оздоровча робота в закладах вищої педагогічної освіти занадто відстає від потреб часу. Багато викладачів фізичного виховання не володіють достатньою мірою необхідним рівнем знань про особливості організації та методики занять у спеціальних медичних групах. Процес фізичного виховання ослаблених хворобою студентів складний. Лише при глибокому осмисленні цього процесу можна ефективно і правильно використовувати ті можливості, які є в навчальних закладах для успішної роботи з такими студентами. У наш час особливо необхідним є поновлення форм і методів цієї роботи (Дубогай, 2012, с. 174).

Отже, з упевненістю можна говорити про те, що проблема реалізації оздоровчого потенціалу фізичної культури на заняттях зі студентами

спеціальних медичних груп є актуальною педагогічною проблемою сучасного освітнього процесу в закладах вищої педагогічної освіти.

Аналіз актуальних досліджень. Навчання в закладах вищої педагогічної освіти – напружена розумова праця, яка виконується в умовах дефіциту часу, часто на фоні різкого зниження рухової активності.

Дієвим заходом із підвищення загальної розумової працездатності в контексті охорони здоров'я студентів є збільшення їхньої рухової активності у процесі занять фізичною культурою (Круцевич, 2010, с. 142).

Фізична культура має великий потенціал як засіб поліпшення фізичної підготовленості і здоров'я, так і як засіб формувального впливу на особистість студента, тому, як ніяка інша діяльність, може бути спрямована на вирішення завдання збереження і зміцнення здоров'я студентів (Оржеховська, 2007).

Протягом багатьох років у закладах вищої освіти України ведуться пошуки раціональних форм і методів організації занять із фізичного виховання студентів, які належать до спеціальної медичної групи. Серед наукових робіт, присвячених фізичному вихованню студентів спеціальних медичних груп, все більшого значення набуває дослідження засобів та методів фізичного вдосконалення організму і дозування фізичних навантажень (Язловецький, 2004, с. 274).

Як відомо, навчання та побут студентів проходять в умовах недостатньої рухової активності, одноманітної робочої пози й великим навчальним навантаженням. Недостатня рухова активність у більшості являється чинником, який ускладнює протікання основного захворювання, у результаті чого значна частина студентів вибуває на різні терміни із навчального процесу у зв'язку з хворобою (Єстратов, 2005).

Проблема організації фізичного виховання для студентів із ослабленим здоров'ям широко розглядаються у працях Ю. Васіна, Т. Круцевич, В. Оржеховської, Б. Шияна, В. Язловецького та інших.

Однак, знайомство з літературою про особливості рухового режиму хворих і послаблених студентів дозволяє відмітити, що досі недостатньою є кількість науково обґрунтованих рекомендацій із фізичного виховання для студентів, віднесених за станом здоров'я до спеціальних медичних груп, оскільки робота в цьому напрямі набула актуальності тільки останнім часом (Павленко, 2010).

Залишаються недостатньо вивченими питання комплектування спеціальних медичних груп, системи модульного контролю за показниками фізичної підготовленості та функціонального стану, побудови фізіологічної кривої академічних та самостійних занять, регулювання рівня фізичних навантажень і тривалості етапів занять із фізичного виховання (Акімова, 2011, с. 57).

Саме тому **мета нашої статті** полягає в тому, щоб загострити увагу педагогічних фахівців на потребі активізації пошуків ефективних шляхів фізичного виховання у спеціальних медичних групах.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети ми використали такі методи: теоретичного аналізу й узагальнення науково-методичної літератури; педагогічні методи дослідження: анкетування, опитування, бесіди, спостереження, тестування рухових якостей.

Виклад основного матеріалу. Дослідження проводилось у 2018–2019 навчальному році на базі Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка. У ньому взяли участь 67 студентів спеціальної медичної групи.

Перед фізичним вихованням студентів, зарахованих до спеціальних медичних груп, були поставлені такі завдання:

- зміцнення здоров'я, покращення фізичного розвитку і загартування організму;
- формування морально-вольових, фізичних якостей і основних рухових умінь та навичок;
- підготовка до складання окремих державних тестів фізичної підготовленості;
- усунення або зменшення наслідків захворювань;
- стимуляція процесів компенсації, попередження патологічного процесу;
- поліпшення функціональних можливостей органів і систем, фізичної і розумової працездатності, загальне зміцнення організму;
- адаптація організму до навантажень, що сприяють гармонійному фізичному розвитку.

У процесі дослідження ми з'ясували інтерес до різних видів, форм і засобів оздоровчої фізичної культури. Це дозволило глибше поглянути на педагогічні впливи й відстежити чинники та умови, що стимулюють студентів до оздоровчих занять.

Аналіз отриманих даних анкетування та опитування показав, що найкращими і привабливими формами і видами оздоровчої фізичної культури зі студентами спеціальної медичної групи були:

- відновлювальна гімнастика – 61 % опитаних;
- заняття загальною фізичною підготовкою – 46 %;
- заняття лікувальною фізичною культурою – 38 %;
- ранкова гігієнічна гімнастика – 36 %;
- туризм – 34 %;
- спортивні та рухливі ігри – 26 %;
- оздоровчий біг, ходьба, прогулянки – 24 %;
- різні вправи ігрового характеру – 18 %;
- плавання – 8 %.

Щоб зрозуміти отримані дані, необхідно коротко проаналізувати виявлені переваги кожної з форм оздоровчої фізичної культури. Цей аналіз заснований на педагогічних-спостереженнях і тестуванні.

Так, перевагу відновлюваній гімнастиці віддали 61 % студентів. Комплекси фізичних вправ із оздоровчою спрямованістю включалися в заняття й будувалися за типом суглобової гімнастики, що складається з активних динамічних вправ, елементів самомасажу, у поєднанні з диханням і концентрацією уваги. При цьому виконувалися завдання загального відновлення організму, розвитку фізичних якостей (особливої рухливості суглобів і гнучкості хребта) і зміцнення м'язів різних частин тіла.

Використовувалися комплекси (за рекомендаціями М. Норбекова, К. Ніші та ін.), які розучувалися зі студентами протягом кількох занять і надалі могли використовуватися ними самостійно або протягом дня послаблення несприятливої дії чинників малорухомого і психічно напруженого навчального навантаження з метою профілактики втоми, підвищення функціональної активності організму, підтримання високої працездатності й готовності до активних дій. Такі комплекси займають небагато часу (8–10 хвилин) і можуть бути використані фрагментарно, у залежності від самопочуття для зняття локального м'язового напруження або загального стомлення протягом дня.

Заняття загальною фізичною підготовкою вважали за краще 46 % студентів. У заняття включалися найрізноманітніші фізичні вправи, які підбиралися відповідно до завдань, інтересів і нозологічних характеристик. Такі заняття легко дозуються, ефективно націлені на життєво важливі функції організму (основна гімнастика, біг, пересування на лижах). Програми занять загальною фізичною підготовкою дозволяють урахувувати інтереси тих, хто займаються, сезонно-кліматичні та матеріально технічні умови. Перевага таких занять полягає в усебічному впливі на фізичний розвиток тих, хто займається, виключає монотонність занять, легко викликає позитивні емоції, що значно покращує адаптаційні можливості організму (Бодна, 2005, с. 31).

У заняття лікувальною фізичною культурою (38 % опитаних) включалися прості вправи, які не потребують значних зусиль і напруженої уваги. Вправи використовувалися для всіх м'язових груп тулуба і кінцівок, поєднувалися із дихальними вправами, вправами з великою амплітудою рухів, а також вправами, які сприяють виробленню навичок довільного розслаблення окремих м'язових груп і всієї м'язової маси тіла, вправами на напругу й чергування з вправами на розслаблення. Вправи виконувалися в різних вихідних положеннях (стоячи, сидячи, лежачи тощо); темп виконання – від повільного до середнього; щільність навантаження – невелика. Заняття проходили під приємну музику, яка створює сприятливий психо-емоційний клімат.

Використовувалися різноманітні засоби: вправи з предметами (гантелі, палиці, м'ячі; вправи на гімнастичній лаві, на гімнастичній стінці), на рівновагу, на розтягування й на розслаблення, на силу тощо. Це дозволило зробити заняття цікавими, забезпечити логічну послідовність, індивідуальний підхід і оптимальне дозування вправ.

Інтерес до ранкової гігієнічної гімнастики відзначили 36 % студентів. Найбільш ефективні вправи запропоновано студентам, виходячи з особливостей нозологічних груп. Це сприяло швидшому переходу організму від сну до активно-діяльного стану. Використання ранкової гігієнічної гімнастики самостійно й регулярно підтримує організм студентів спеціальної медичної групи в бадьорому стані, допомагає оптимізувати діяльність усіх органів і функцій, зміцнює здоров'я. Навички виконання ранкової гігієнічної гімнастики набуваються поступово, і з часом стають невід'ємним чинником забезпечення здорового способу життя.

Оздоровчі прогулянки, біг, ходьба поряд із гігієнічною гімнастикою включалися в обов'язкову частину щоденного рухового режиму. Прогулянки відбувалися по дорозі в університет, з університету, ввечері перед сном, у вихідні дні тощо.

Можливість регулювання діяльності серцево-судинної й дихальної систем з'являється при використанні чудового засобу – оздоровчого бігу. Його доступність, практично всім, робить його популярним для масового використання (Гарієвський, 2006, с. 306).

Прогулянки і оздоровчий біг можна здійснювати в будь-яку погоду і таким чином гартувати організм. На природі ходьбу можна чергувати з бігом, на початку з короткими відрізками, потім поступово подовжуючи їх. Важливим моментом є узгодження дихання й руху. Дозування бігу і його тривалість залежать від стану здоров'я і підготовленості організму, що обов'язково враховувалося нами в роботі зі студентами спеціальних медичних груп.

Для зміцнення здоров'я й організації культурного дозвілля студентів використовувалися туристичні походи вихідного дня. При цьому поєднувалися рухова активність і відпочинок; організовані форми занять фізичними вправами, гартувальні процедури, розвивальні та рухливі ігри, змагання й інші фізкультурно-гігієнічні заходи. Такий вид оздоровлення був продовженням традиційних і постійних занять у звичайному режимі, і, як правило, створював сприятливі умови для спілкування та оздоровлення.

Плавання, як вид занять, включалося в початкові заняття з фізичного виховання. Плавання зміцнює грудні і черевні м'язи, позитивно впливає на гармонійний розвиток тіла. Тиск води є своєрідним масажем, зміцнює фізичний і психічний стан тих, хто займається. У процесі занять плаванням поглиблюється дихання, організм стає менш сприйнятливим до простудних захворювань (Пильненький, 2005, с. 9).

Спортивні та рухливі ігри і вправи ігрового характеру також дозволяють урізноманітнити засоби фізичної культури, впливати на окремі фізичні якості (швидкість, точність рухових дій, координацію тощо). Застосовувалися такі ігри, як: волейбол, футбол, баскетбол, теніс, бадмінтон та ін. Навантаження регламентувалось на основі самопочуття. Вправи ігрового характеру насичували заняття певною атмосферою розкнутості, безпосередності; допомагали студентам розкрити в собі нові якості, звільнитися від комплексів, стереотипів і придбати природність і невимушеність у спілкуванні. Ігровий метод проведення занять чинить загальний вплив на організм, підвищує емоційний тонус, формує ініціативу, винахідливість, наполегливість, колективізм.

Серед засобів оздоровчої фізичної культури найбільш привабливими для студентів були:

- танцювально-рухова гімнастика (танцотерапія);
- тілесно-орієнтована терапія;
- масаж і самомасаж;
- дихально-медитативні вправи;
- елементи аеробіки;
- релаксаційні вправи;
- вправи східних оздоровчих систем.

Танцювально-рухова гімнастика, елементи аеробіки, психотехнічні та образні вправи – це величезний розділ занять зі студентами спеціальної медичної групи. Ми відносимо ці вправи до танцювально-рухової терапії. Вона доступна у виконанні, включає в себе всі види рухів, робить фігуру гнучкою, стимулює кровообіг і травлення. Музичний акомпанемент призводить до плавного ритму м'язових скорочень, позитивно впливає на психоемоційний стан. Важливою складовою є образність, яка вносить у виконання елементи наочності, сприяє виникненню асоціацій, додає вправам особливий колорит, характер, зміст і оздоровчий ефект.

Незважаючи на значні фізичні навантаження під час танців, відновлення пульсу, дихання й інших фізіологічних показників відбувається набагато швидше, ніж після іншої, аналогічної по навантаженню фізичної роботи. Три хвилини вальсу за енерговитратами приблизно відповідають бігу на 800 метрів.

Тілесно-орієнтована терапія, масаж і самомасаж – важливі засоби нормалізації всіх функцій організму. Оздоровчий вплив, перш за все, відбувається в центральній нервовій системі, поліпшується кровопостачання нервових центрів і периферичних нервових утворень.

Релаксація й саморегуляція – це процес усунення м'язових напружень, які дають можливість прискорити циркуляцію обмінних процесів і кровообміну, поліпшивши роботу нервової системи. У стані релаксації настає ефективна саморегуляція всіх систем організму студентів, відновлення порушених зв'язків в організмі та оздоровлення.

Психорегулюючим вправам відводилося досить багато часу, як окремим вправам, що виконуються в кінці заняття, так і в якості супроводжуючого елемента протягом більшої частини заняття.

Вправи релаксації і психорегуляції є для студентів необхідним засобом для заспокоєння і стабілізації свідомості. Особистість, отримуючи тимчасовий перепочинок, починає спочатку «скидати» накопичену напругу, а потім самовідновлюватися, знаходити свою природність, приводити психосоматику в норму, що позначається на відчутті сили, спокою і впевненості в собі.

Дихальні вправи важливі, оскільки дихання – головне джерело життєвої енергії. Завдяки диханню забезпечується життєдіяльність організму: доставляється кисень до легень, виводиться певна кількість вуглекислого газу, забезпечується обмін речовин, утворюється теплова енергія. Актом дихання регулюється баланс кисню і вуглекислого газу в крові. Крім того, дихання пов'язане з емоційним станом людини. При заняттях ми враховували особливості існуючих систем і методів дихальної гімнастики, пов'язуючи методику вправ із медико-біологічними аспектами і психофізіологічними факторами, що відображають стан студентів. Величезне різноманіття дихальних методик дозволило нам вибрати профілактично-оздоровчі та застосувати їх відповідно до потреб студентів, у залежності від виду обраної фізичної активності, стану їх здоров'я, і відповідно до поставлених на занятті завдань.

Способи й види дихання були підібрані зі східних оздоровчих систем хатха-йоги, цигун, методики Стрельникової, Бутенко та ін. На початку і в кінці занять зверталася увага на глибоке, спокійне дихання в розслабленому стані сидячи або лежачи.

Педагогічні спостереження дозволили відзначити, що при використанні раціональних форм рухової активності й оптимального часу на заняттях у студентів спеціальної медичної групи підвищилася стійкість організму до впливів зовнішнього середовища, підвищилася загальна і специфічна витривалість.

Отже, заняття оздоровчою фізичною культурою є дієвим засобом зняття емоціональних напружень, запобігання й пом'якшення дії на організм негативних чинників. Застосовані види і форми занять зі студентами спеціальної медичної групи сприяли зміцненню їх здоров'я та фізичному розвитку. Студенти відчули необхідність створення здоров'я власними силами через власну рухову діяльність оздоровчої спрямованості.

Висновки та перспективи подальших наукових розвідок. Виходячи з вищезазначеного, ми можемо зробити висновок про те, що процес фізичного виховання студентів спеціальних медичних груп складний. Лише при глибокому осмисленні цього процесу можна ефективно і правильно використовувати ті можливості, які є в закладах вищої педагогічної освіти для

успішної роботи з такими студентами. Фізичне виховання студентів спеціальної медичної групи не повинно обмежуватися навчальними заняттями. Його слід підкріплювати додержанням правильного режиму дня з обов'язковими фізкультурно-оздоровчими заходами (ранкова гігієнічна гімнастика вдома, ранкова гімнастика до занять, фізкультурні хвилини й паузи під час занять, ігри та фізичні вправи на великих перервах, фізкультурні заняття в позанавчальний час). Крім того, цих студентів слід активно залучати до інших форм роботи з фізичної культури: участі в масових фізкультурних виступах, змаганнях, науково-практичних конференціях тощо.

Перспективи подальших досліджень ми вбачаємо у продовженні досліджень у напрямі особливостей методики занять із фізичного виховання для студентів, які належать до спеціальної медичної групи. У наш час особливо необхідним є поновлення форм і методів цієї роботи зі студентами спеціальних медичних груп, оскільки залишаються недостатньо вивченими питання комплектування спеціальних медичних груп, системи модульного контролю за показниками фізичної підготовленості та функціонального стану, побудови фізіологічної кривої академічних та самостійних занять, регулювання рівня фізичних навантажень і тривалості етапів занять із фізичного виховання.

ЛІТЕРАТУРА

- Акімова, В. О. та ін. (2011). *Фізичне виховання студентів вищого навчального закладу*. К.: НАУ (Akimova, V. O. et al. (2011). *Physical education of students of a higher education institution*. K.: NAU).
- Бодна, І. (2005). *Теорія, методика і організація фізичного виховання студентів спеціальної медичної групи*. Львів: Українські технології (Bodna, I. (2005). *Theory, methodology and organization of physical education of students of a special medical group*. Lviv: Ukrainian technologies).
- Гарієвський, Ю. (2006). Про організаційно-методичні засади фізичної реабілітації студентів з обмеженими фізичними можливостями. *Концепція розвитку галузі фізичного виховання і спорту в Україні, Вип. IV*. Рівне (Hariievskiy, Yu. (2006). On organizational-methodological principles of physical rehabilitation of students with limited physical abilities. *Concept of development of the field of physical education and sports in Ukraine, Issue IV*. Rivne).
- Дубогай, О. Д., Цьось, М. А., Євтушок, М. В. (2012). *Методика фізичного виховання студентів спеціальної медичної групи* (Dubohaiy, O. D., Tsos, M. A., Yevtushok, M. V. (2012). *Methods of physical education of students of a special medical group*).
- Круцевич, Т. Ю., Безверхня, Г. В. (2010). *Рекреація у фізичній культурі різних груп населення*. К.: Олімпійська література (Krutsevych, T. Yu., Bezverkhnia, H. V. (2010). *Recreation in the physical culture of different groups of the population*. K.: The Olympic Literature).
- Оржеховська, В. М. (2007). Педагогіка здорового способу життя: стратегія розвитку. *Валеологія: сучасний стан, напрямки та перспективи розвитку: матеріали V Міжнар. наук.-практ. конф., Т. II, 187-196* (Orzhehovska, V. M. (2007). *Pedagogy of a healthy way of life: development strategy. Valeology: the current state, trends and prospects of development: materials of V International. Scientific-pract. Conf., Vol. II, 187-196*).

- Павленко, І. О. (2017). Підготовка студентів педагогічних вищих навчальних закладів до здоров'язбережувального навчання учнів загальноосвітніх шкіл. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 1 (65), 107-116 (Pavlenko, I. O. (2017). Training of students of pedagogical higher education institutions for health-saving study of students of secondary schools. *Pedagogical sciences: theory, history, innovative technologies*, 1 (65), 107-116).
- Пильненький, В. В. (2005). *Організаційно-методичні основи оздоровчого тренування студентів з низьким рівнем соматичного здоров'я* (автореф. дис.). Львів (Pylnenkyi, V. V. (2005). *Organizational-methodological bases of health training of students with low level of physical health* (thesis abstract). Lviv).
- Євстратов, П. І. (2005). Рівень здоров'я в залежності від рухової активності студентів. *Буковинський науковий вісник*, 209-211. Чернівці (Yevstratov, P. I. (2005). The level of health depends on the student's motor activity. *Bukovina Scientific Bulletin*, 209-211. Chernivtsi).
- Язловецький, В. С. (2004). *Фізичне виховання студентів з відхиленнями в стані здоров'я*. Кіровоград: РВВ КДПУ імені В. Винниченка (Yazlovetskyi, V. S. (2004). *Physical education of students with health disorders*. Kirovohrad).

РЕЗЮМЕ

Павленко Інна. Реализация оздоровительного потенциала физической культуры на занятиях со студентами специальной медицинской группы.

Статья посвящена проблеме оздоровительной физической культуры для студентов специальной медицинской группы. Определены задания физического воспитания студентов, отнесенных к специальной медицинской группе. Выявлен интерес студентов к разным видам, формам и средствам оздоровительной физической культуры. Определены приоритетные для студентов специальной медицинской группы формы и виды оздоровительной физической культуры. Описано оздоровительное влияние на организм средств физической культуры, наиболее привлекательных для студентов.

Ключевые слова: здоровье, двигательная активность, специальная медицинская группа, студенты, физическая культура.

SUMMARY

Pavlenko Inna. Realization of the health potential of physical culture at classes with students of a special medical group.

The article is devoted to the problem of physical fitness of students of a special medical group.

In the study were used such methods as theoretical analysis and generalization of scientific-methodological literature; pedagogical methods of research: questioning, interviews, observation, testing of motor qualities.

The tasks of physical education of students enrolled in a special medical group are determined, namely: health promotion, improvement of physical development and hardening of an organism; formation of moral-volitional, physical qualities and basic motor skills and abilities; preparation for taking separate state tests of physical preparedness; elimination or reduction of the effects of diseases; stimulation of compensation processes, prevention of pathological process; improvement of functional abilities of organs and systems, physical and mental capacity, general strengthening of an organism; adaptation of the organism to loads that contribute to harmonious physical development.

The interest in various types, forms and means of physical fitness was clarified, which allowed to take a closer look at the pedagogical influences and to trace factors and conditions that stimulate the students to the recreational activities.

In the process of analysis of the data obtained, the study determined the priority forms and types of physical fitness for students of a special medical group, namely: regenerative gymnastics, general physical education training; morning hygienic gymnastics; tourism; sports and moving games; recreational jogging, walking, walks; various exercises of the game character; swimming.

The health-improving effect on the body of the most attractive for students means of physical culture is described, namely: dance-motor gymnastics; body-oriented therapy; massage and self-massage; breathing-meditative exercises; aerobics; relaxation exercises; exercises of Oriental Health Systems.

It is noted that modernization of the forms and methods of working with students of special medical groups is especially urgent in our time, because the issues of staffing of special medical groups, the system of modular control over the indicators of physical preparedness and functional status, construction of the physiological curve of academic and independent classes, regulation of the level of physical activity and the length of stages of physical education classes are not sufficiently studied.

Key words: *health, motor activity, special medical group, students, physical culture.*

УДК 371.3:81'243

Антоніна Палецька-Юкало

Приватний заклад вищої освіти «ІТ СТЕП Університет»

ORCID ID 0000-0002-5260-8531

DOI 10.24139/2312-5993/2019.02/081-090

ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ КОМУНІКАТИВНИХ ЗАВДАНЬ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ НА ОСНОВІ АВТЕНТИЧНИХ ХУДОЖНІХ ТВОРІВ

У статті проаналізовано особливості впровадження методу комунікативних завдань для формування лексичної компетентності, розглянуто етапи зазначеного методу та висвітлено мету кожного з них. Обґрунтовано доцільність використання автентичних художніх творів як основи для розробки комунікативних завдань, націлених на формування у студентів здатності використовувати набуті лексичні знання, уміння та навички. Окреслено специфіку аналізу лексичного рівня творів, проаналізовано наявність: стилістично нейтральної лексики; явища полісемії в художньому творі, синонімів, антонімів, маркованих слів: емоційно забарвлених лексичних одиниць та фахової лексики; повторів лексем як вияву експресії.

Ключові слова: *лексична компетентність, метод комунікативних завдань, автентичний художній твір, лексичні навички.*

Постановка проблеми. Важливим етапом у підготовці конкурентноспроможного фахівця є формування ключових компетентностей, які б забезпечили не лише становлення його як особистості, а й націлені були би подолати психологічні та мовні бар'єри, що виникають у процесі міжкультурної комунікації. Сьогодні іноземна мова розглядається не просто як навчальний предмет, а як одне з першорядних життєвих умінь висококваліфікованого спеціаліста. «Знанневої парадигми» стає недостатньо для задоволення запитів динамічного сьогодення. Саме тому володіння іноземною мовою – це не знання сукупності правил і конструкцій, а вміння